

До 70-річчя від дня народження

ФЕДІР ІВАНОВИЧ ТОВКАЧ

25 березня 2024 р. виповнилося 70 років Федору Івановичу Товкачу — голові первинної організації УТГіС в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України.

Федір Іванович Товкач — відомий український вчений у галузі вірусології, молекулярної біології та генетики бактеріофагів, завідувач відділу молекулярної генетики бактеріофагів Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України, доктор біологічних наук, член-кореспондент НАН України, лауреат премії ім. Д. К. Заболотного НАН України.

Ювіляр народився 25 березня 1954 року у с. Байбузи Черкаської області. Після закінчення школи він вступив до Київського державного університету імені Тараса Шевченка на біологічний факультет, який закінчив у 1976 році та отримав спеціальність «біофізика». Ще у студентські роки почав працювати в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного, який став першим і єдиним науковим закладом на його трудовій ниві.

Федір Іванович веде активну науково-організаційну роботу. Він є членом редакційних колегій «Мікробіологічного журналу», журналу «Мікробіологія і біотехнологія», а також «Вісника Українського генетиків і селекціонерів». Входить до складу Вченої ради при Інституті мікробіології і вірусології НАН України.

Федір Іванович має визнаний хист вихователя та керівника, який вдумливо працює з молоддю: за короткий строк він виховав 11 кандидатів наук. Завдяки цьому ювіляр сформував талановитий колектив науковців, який працює на рівні вимог до сучасних наукових досліджень. Федір Іванович читає курс лекцій «Молекулярна мікробіологія» для магістрів-мікробіологів в КНУ імені Тараса Шевченка, на базі Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова брав участь в організації щорічної науково-практичної школи «Молекулярна мікробіологія і біотехнологія» для студентів, аспірантів і молодих науковців. За активну педагогічну і виховну діяльність Ф. І. Товкач у 2008 р. відмічений відзнакою НАН України «За підготовку наукової зміни».

Федір Іванович — автор більше 200 наукових публікацій з актуальних питань молекулярної біології вірусів, бактеріоцинів, плазмід, механізмів патогенезу вірусних інфекцій у мікроорганізмів. Ним розроблено ряд оригінальних молекулярно-генетичних підходів і методів для дослідження автономних генетичних елементів вірусної природи у бактерій. Він запропонував і практично підтвердив ряд концептуальних положень: бактерії, що живуть у навколишній природі та мають розширений набір адаптивних можливостей, наприклад, таких, як фітопатогенні ервінії, можуть характеризуватись унікальними лізогенними та псевдолізогенними системами. Разом з тим спектр помірних фагів та плазмід міг би відображати властивості екологічної ніші, в якій перситує їхній хазяїн. Особливо важливим і, можливо, парадоксальним є припущення, що набір автономних генетичних елементів, які є невід'ємною частиною конкретної бактерії, може бути показовим не тільки для штаму, але і для бактеріального виду. За цикл праць «Фітопатогенні бактерії — збудники особливо небезпечних хвороб рослин та їх автономні генетичні елементи» в 2013 р. Ф. І. Товкач став лауреатом премії ім. Д. К. Заболотного.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Федора Івановича Товкача з ювілеєм та від усього серця зичать міцного здоров'я, оптимізму, сонячних мирних днів, творчої наснаги та значних наукових звершень.

Президія Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова

Редакційна колегія і редакційна рада журналу

«Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів»

Колектив Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України

Первинний осередок УТГіС у ІМВ НАНУ

Товариство мікробіологів України ім. С. М. Виноградського

Редколегія і редакція «Мікробіологічного журналу»